

REFERAT Social & Arbejdsmarkedsudvalget 2022-2025

d. 16-09-2025

Mødedato Tirsdag d. 16. september 2025 kl. 08:30

Mødested Borgmesterens mødelokale

Mødedeltagere Jakob Lykke (A), Nicolaj Aarøe (C), Anne Marie Geisler Andersen
(B), Henrik Andersen (V), Rasmus Rasmussen (A), Sabrina Bech
Bartholin (Løsgænger), Tommy Noer (V) (Afbud)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om magtanvendelser i Voksen Social i 2024.....	5
Orientering om opsamling på fællesmødet ”Mellem reform og virkelighed”.....	11
Orientering om budgetstatus pr. 31. august 2025 for Voksen Social.....	15
Orientering om budgetstatus pr. 31. august 2025 for familieområdet.....	18
Information, orientering og forespørgsler - Åben.....	21
Lukket: Information, orientering og forespørgsler - Lukket.....	23
Lukket: Godkendelse af underskriftsblad.....	24

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt.

Deltog virtuelt: Rasmus Rasmussen

Afbud: Tommy Noer

Punkt 2: Orientering om magtanvendelser i Voksen Social i 2024

EMN-25/0005706

Resumé

I løbet af 2024 blev der registreret i alt 81 tilfælde af akut magtanvendelse på det specialiserede voksenområde i både interne og eksterne tilbud.

Alle tilfælde af magtanvendelse skal indberettes til forvaltningen og Socialtilsynet. Det er forvaltningen, der behandler alle magtanvendelserne.

I 2024 blev der bevilget 15 løsninger, som skal sikre, at borgerne kan få den nødvendige omsorg og/eller sikre, at de ikke er til fare for sig selv eller andre.

I denne sag orienteres Social & Arbejdsmarkedsudvalget om magtanvendelserne på Voksen Social området i 2024.

Udviklingskonsulent, Annette Bonde Bertelsen, deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Baggrund og formål

Magtanvendelse over for voksne er et alvorligt indgreb i retten til selvbestemmelse og reguleres af servicelovens kapitel 24. Formålet med lovgivningen er, at:

- Styrke retssikkerheden for borgere med varigt nedsat psykisk funktionsevne
- Sikre, at alle borgere får nødvendig omsorg uanset kommunikationsevne eller funktionsnedsættelse
- Håndtere potentielt farlige situationer på en fagligt forsvarlig måde
- Begrænse brugen af magt gennem kompetenceudvikling og systematisk faglig refleksion.

Et centralt mål er at skabe trygge og værdige rammer for voksne, hvor magtanvendelse kun anvendes som absolut sidste udvej.

I henhold til serviceloven er det fastlagt, at magtanvendelse alene kan finde sted i situationer, hvor der er en nærliggende risiko for, at en borger vil udsætte sig selv eller andre for væsentlig personskade. Magtanvendelse kan i disse tilfælde ske ved at føre eller fastholde borgeren væk fra situationen. Dog kun når det er absolut nødvendigt ud fra en konkret vurdering af proportionalitet og nødvendighed. Dette sikrer, at borgerens retssikkerhed og integritet respekteres og beskyttes.

Ændringer i reglerne om magtanvendelse pr. 1. juli 2024 og pr. 1. januar 2025

Folketinget har vedtaget ændringer af reglerne om magtanvendelse i servicelovens kapitel 24. Ændringerne trådte i kraft henholdsvis den 1. juli 2024 og den 1. januar 2025. Disse ændringer har betydning for både praksis og registrering af magtanvendelser i kommunerne.

De væsentligste ændringer indebærer blandt andet:

- Aflåsning: Der kan søges om forhåndsgodkendelse til at aflåse skabe og skuffer, døre til fælleskøkkener m.v.
- Epilepsialarmer: Anvendelsen af epilepsialarmer betragtes ikke længere som magtanvendelse, men som et velfærdsteknologisk hjælpemiddel, der kan anvendes som led i den nødvendige omsorg og tryghedsskabende indsats.

Som følge af regelændringerne om epilepsialarmer ses der et markant fald i registreringen af brugen af forhåndsgodkendte velfærdsteknologiske hjælpemidler i 2024. Faldt skyldes ikke nødvendigvis en ændring i den faktiske anvendelse, men derimod at foranstaltningerne ikke længere kategoriseres som magtanvendelse og derfor ikke indgår i opgørelsen.

Magtanvendelser i 2024

Socialtilsynet gennemgår alle indberetninger om magtanvendelser hvert kvartal, og når de er på tilsyn. Forvaltningen har fast praksis for den faglige vurdering og opfølgning.

Målet er, at

- Fremme borgerens ret til selvbestemmelse
- Forebygge magtanvendelser
- Understøtte brugen af alternative løsninger og støtteforanstaltninger for at imødekomme borgerens behov

Tabel 1 nedenfor viser udviklingen i antallet af godkendte akutte fastholdelser fra 2020-2024. Akutte fastholdelser er magt i form af at føre eller fastholde en borger samt nødret og nødværge. I tallet for 2024 er nødret og nødværge talt med under "ikke godkendte", da det alene er politiet, der kan afgøre, om de er lovlige.

I 2024 blev der registreret i alt 37 magtanvendelser, som ikke er godkendt i henhold til serviceloven. Heraf havde seks magtanvendelser ingen hjemmel i lovgivningen og skulle være forebygget med alternative løsninger.

Eksempler herpå er: Ransagning af bolig i eksternt botilbud; Kortvarig fastholdelse af en borger i

forbindelse med bad; Medarbejder har spærret vej for borger, så denne ikke løb ud i køkkenet. I de seks tilfælde var borgerne ikke til fare for sig selv eller andre.

Tabel 1: Akutte fastholdelser fra 2020 til 2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Godkendte akutte fastholdelser (jf. Servicelovens §124c og d. Straffelovens §13 og §14 er talt med til og med 2023)	60	39	69	55	44
Ikke-godkendte akutte fastholdelser (fra 2024 er Straffelovens §13 og §14 talt med)	3	1	11	2	37
Indberetninger i alt	63	40	80	57	81

Fordelingen af magtanvendelser på afdelinger

I 2024 er der registreret magtanvendelser over for 34 borgere fordelt på 18 kommunale og fem eksterne afdelinger - se tabel 2 nedenfor.

Tabel 2: Oversigt over magtanvendelser fordelt på afdelinger og antal borgere

Afdeling	Antal magtanvendelser	Fordelt på antal afdelinger	Over for antal borgere
Specialcentret	5	4	5
Udviklingscenter Vest	29	9	15
Center for Sociale Indsatser	36	5	8
I alt i Voksen Social	70	18	28
Eksterne tilbud: Private og regionale	11	5	6
I alt	81	23	34

En enkelt afdeling i Center for Sociale Indsatser skiller sig ud med 32 magtanvendelser over for fire

borgere. Afdelingen har en målgruppe med komplekse psykiatriske og kognitive udfordringer. Den hyppige brug af magt skal ses i konteksten af borgernes støttebehov og medarbejdernes ansvar for sikkerhed og omsorg i akutte situationer. Dette billede bekræftes i Socialtilsyn Syds senest udmeldte tilsynsrapport, hvor det fremhæves, at personalet arbejder systematisk og fagligt forsvarligt med forebyggelse og håndtering af komplekse situationer.

Forhåndsgodkendelse til brug af beskyttelsesmidler, aflåsninger, sensorer og velfærdsteknologiske løsninger

For borgere med betydelige og varige psykiske funktionsnedsættelser, som ikke er i stand til at give informeret samtykke, kan der i særlige tilfælde anvendes beskyttelsesmidler, aflåsninger samt sensorer og andre former for velfærdsteknologi.

Formålet med disse tiltag er at støtte borgerens bevægelsesfrihed, omsorg, tryghed, værdighed og sikkerhed - og ikke at begrænse unødigt. I henhold til servicelovens §§ 125, 128, 128 a-h samt §§ 136 og 136 c-d har kommunens tilbud mulighed for at ansøge om forhåndsgodkendelse til anvendelse af disse løsninger. Ansøgningen sker i tæt dialog med borgeren, pårørende og eventuelt værge og skal altid tage udgangspunkt i borgerens individuelle behov og rettigheder. Der kan desuden søges om kortvarig fastholdelse i forbindelse med personlig pleje, for eksempel ved sårskift eller bleskift, når det er nødvendigt for at kunne gennemføre indsatsen på en værdig og omsorgsfuld måde.

Forhåndsgodkendelser i 2024

Der er i 2024 bevilget 15 forhåndsgodkendelser, som beskrevet ovenfor, til borgere med varige og betydelige psykiske funktionsnedsættelser.

Indsatser

Forvaltningen har igennem de seneste år haft fokus på at styrke medarbejdernes faglige viden om magtanvendelse og forebyggende pædagogik. Dette er integreret som en central del af introduktionen for nye medarbejdere og suppleres løbende med faglig opkvalificering. Der anvendes evidensbaserede metoder såsom neuropædagogik, low arousal-tilgang (ro givende pædagogisk tilgang) og nænsom nødværge.

Der arbejdes systematisk med at styrke borgerens egne mestringsstrategier, særligt for borgere med selvskadende adfærd, for at mindske risikoen for akutte og potentielt farlige situationer.

I 2024 har der været særligt fokus på at tydeliggøre vagternes rolle og beføjelser. Vagter må ikke anvende magt efter serviceloven. De har dog - som alle andre - ret til at handle efter straffelovens bestemmelser om nødret og nødvæge, for eksempel i situationer med overhængende fare

Organisatorisk opfølgning

For at sikre gennemsigtighed og kvalitetssikring skal afdelingerne orientere Socialtilsyn Syd om

akutte og forhåndsgodkendte magtanvendelser. Dette skridt understreger nødvendigheden af tæt opfølgning og løbende vurdering af, hvordan de akutte og forhåndsgodkendte indgreb bidrager til borgernes trivsel og samtidig respekterer deres rettigheder og værdighed.

Magtanvendelser drøftes systematisk på personalemøder med henblik på faglig sparring, vidensdeling og løbende læring og kvalitetssikring.

Der er ligeledes fokus på medarbejdernes arbejdsmiljø, hvor tryghed og trivsel prioriteres højt. Den samlede indsats understreger ambitionen om at skabe et socialt område, hvor både borgeres og medarbejderes behov varetages med høj faglig kvalitet og ansvarlighed.

Lovgrundlag, planer mv.

Alle fysiske indgreb i selvbestemmelsen skal indberettes i henhold til retssikkerhedslovens § 15 og § 16 samt serviceloven (kapitel 24).

Kommunen er forpligtet til at føre tilsyn og sikre, at praksis er lovmedholdelig og fagligt forsvarligt.

Kompetencer

Social & Arbejdsmarkedsudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Indstilling

Direktøren for Fritid Sundhed & Omsorg, Voksen Social indstiller til Social & Arbejdsmarkedsudvalget, at det indstilles til Byrådet, at

1. Byrådet orienteres om magtanvendelser og andre indgreb i retten til selvbestemmelse på Voksen Socialområdet i 2024
2. Sagen sendes til orientering i Handicaprådet

Beslutning

Indstillinger godkendt.

Deltog virtuelt: Rasmus Rasmussen

Afbud: Tommy Noer

Punkt 3: Orientering om opsamling på fællesmødet ”Mellem reform og virkelighed”

EMN-25/0006315

Bilag

Opsamling på fællesmødet Mellem virkelighed og reform 14. august 2025

FH's kommentarer til fællesmødet Mellem reform og virkelighed

Resumé

Den 14. august 2025 blev der afholdt et fællesmøde på Jobcenter Esbjerg med deltagelse af Social & Arbejdsmarkedsudvalget, fagprofessionelle fra jobcentret samt repræsentanter fra fagbevægelsen, erhvervslivet og civilsamfundet.

Formålet med mødet var at drøfte, hvordan de nye kontanthjælps- og beskæftigelsesreformer bedst kan omsættes lokalt, så flest mulige borgere får en stabil og værdig tilværelse med tilknytning til arbejdsmarkedet.

Med denne sag orienteres Social & Arbejdsmarkedsudvalget om drøftelserne på fællesmødet "Mellem Reform og Virksomhed" samt om de efterfølgende inputs fra FH's medlemmer i Forum for Rekruttering og Beskæftigelse.

Sagsfremstilling

Kontanthjælps- og beskæftigelsesreformerne indebærer markante ændringer i beskæftigelsesindsatsen, og kan få særlige konsekvenser for borgere, der står længst fra arbejdsmarkedet. På den baggrund er der afholdt fællesmøde med deltagelse af Social- & Arbejdsmarkedsudvalget, Forum for Rekruttering og Beskæftigelse samt Forum for Integration og Beskæftigelse.

Formålet med mødet var at drøfte, hvordan den lokale implementering af reformerne kan sikre, at borgere på kanten af arbejdsmarkedet i videst muligt omfang får en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Drøftelserne tog afsæt i oplæg, der belyste konsekvenserne af de nye reformer, samspillet mellem boligudvikling og social integration samt en personlig fortælling om vejen fra hjemløshed til voksenlærling.

Der er på baggrund af drøftelserne på fællesmødet udarbejdet en opsamling, hvor der blandt andet peges på følgende centrale opmærksomhedspunkter:

- Mange ledige på kanten af arbejdsmarkedet har svært ved at forstå og navigere i systemet, og har behov for støtte - eksempelvis i forhold til sprog, kultur og sociale normer.
- Uddannelse, opkvalificering og mentorstøtte er afgørende, især JOB-VEU-modellen, som bygger på samarbejde mellem relevante aktører.
- Færre ressourcer i beskæftigelsessystemet kræver, at jobcentrene arbejder mere aktivt med jobåbninger og inddrager eksterne aktører.

- Der er bekymring for, at velfungerende indsatser som JOB-VEU risikerer at blive nedprioriteret – der bør værnes om dokumenteret effekt.
- Virksomheder har brug for mere viden og støtte til at inkludere borgere med komplekse udfordringer.
- Manglende koordinering mellem aktører kan hæmme sammenhængende og effektive borgerforløb.

Følgende roller og opgaver blev fremhævet som afgørende for at kunne adressere disse udfordringer:

- Politikerne bør i højere grad betragte beskæftigelsesindsatsen som en investering – både menneskeligt og økonomisk – og prioritere mere langsigtede og bæredygtige løsninger.
- Jobcentret skal sikre tidlig indsats over for ledige med særlige behov, kommunikere reformændringer klart og inddrage samarbejdspartnere aktivt. Derudover skal jobcentret understøtte virksomheder i at tage socialt ansvar og facilitere samarbejde med civilsamfund, fagbevægelse og uddannelsesinstitutioner.
- Virksomhederne bør være åbne for at ansætte borgere fra kanten af arbejdsmarkedet, men skal samtidigt have adgang til støtte og hjælp for at kunne løfte opgaven. Virksomhederne skal derudover have fokus på deres ansvar for at opkvalificere arbejdsstyrken som helhed, herunder deres egne medarbejdere.
- Fagbevægelsen spiller en vigtig rolle i tæt dialog med virksomhederne, hvor de sikre gode indgange, rummelige arbejdspladser og ordnede forhold for borgere på kanten af arbejdsmarkedet.
- Civilsamfundet kan bidrage med sprogstøtte, kulturforståelse og praktisk vejledning, og bør inddrages mere aktivt – især i kontakten til borgere, som systemet har svært ved at nå.

Der var afslutningsvis bred enighed blandt deltagerne om, at drøftelserne på fællesmødet er værdifulde og bør prioriteres fremadrettet. Ligesom der bør arbejdes på at etablere stærke partnerskaber mellem kommune, erhvervsliv, civilsamfund og fagbevægelse med fokus på ledige på kanten af arbejdsmarkedet.

Deltagerne på fællesmødet har haft mulighed for at kommentere på opsamlingen, og dette har FH's medlemmer i Forum for Rekruttering og Beskæftigelse benyttet sig af. Deres kommentarer er vedhæftet som bilag.

Opsamlingen og fællesmødet drøftes i Forum for Integration og Beskæftigelse på deres møde den

8. september. Formanden for Social & Arbejdsmarkedsudvalget, Jakob Lykke, giver en tilbagemelding fra mødet.

Kompetencer

Social & Arbejdsmarkedsudvalget

Indstilling

Direktøren for Borger & Arbejdsmarked indstiller, at Social & Arbejdsmarkedsudvalget orienteres om opsamlingen på fællesmødet "Mellem reform og virkelighed".

Beslutning

Orientering givet.

Deltog virtuelt: Rasmus Rasmussen

Afbud: Tommy Noer

Punkt 4: Orientering om budgetstatus pr. 31. august 2025 for Voksen Social

EMN-25/0006502

Resumé

Budgetstatus for Voksen Social indeholder et skøn over det forventede regnskabsresultat for 2025 på baggrund af den aktuelle historiske udvikling samt på nuværende tidspunkt kendte kommende sager.

Resultatet i 2025 forventes med et forsigtigt skøn at blive ca. 795,0 - 807,2 mio. kr. Byrådet bevilgede den 7. april 2025 en tillægsbevilling på 107 mio. kr. i 2025 til Voksen Social, hvilket betyder, at der med det nuværende estimat forventes balance mellem budget og forbrug med positive tendenser i retning af et mindreforbrug på omkring 10 mio. kr.

Sagsfremstilling

Skøn og årets resultat

Estimatet for årets resultat på Voksen Social er et foreløbigt skøn, som skal tages med forbehold, da der stadig resterer fire måneder af året.

Tabel 1: Forbrug budget og skønnet regnskab på Voksen Social (mio.kr.)

Status	Korrigeret budget 2024	Regnskab 2024	Korrigeret budget 2025	Skønnet regnskab 2025	Skønnet afvigelse 2025
30.06.2025	647,5	768,0	813,7	803,7 - 813,7	-10,0 - 0,0
31.08.2025	647,5	768,0	807,2	795,0 - 807,2	-10,0 - 0,0

Byrådet bevilgede den 7. april 2025 en tillægsbevilling på 107 mio. kr. i 2025, hvilket betyder, at der i 2025 forventes økonomisk balance med positive tendenser i retning af et mindreforbrug på omkring 10 mio. kr. Skønnet kan dog blive påvirket af flere faktorer, men der ses helt klart positive tendenser.

Det foreløbige skøn for 2025 tager afsæt i kendte disponeringer i 2025 samt erfaringsmæssige disponeringer på endnu ikke aktive sager. Siden opfølgningen per 30. juni 2025 er der gennemført en budgetrevision, som har medført tekniske justeringer pris- og lønfremskrivningerne. Disse tekniske justeringer har ikke påvirket forventningerne til årets balance.

Kompetencer

Social & Arbejdsmarkedsudvalget

Indstilling

Direktøren for Fritid Sundhed & Omsorg, Voksen Social, indstiller, at Social & Arbejdsmarkedsudvalget orienteres om budgetstatus på Voksen Social området.

Beslutning

Orientering givet.

Deltog virtuelt: Rasmus Rasmussen

Afbud: Tommy Noer

Punkt 5: Orientering om budgetstatus pr. 31. august 2025 for familieområdet

EMN-25/0006029

Resumé

Budgetstatus for familieområdet indeholder et skøn over det forventede regnskabsresultat for 2025, på baggrund af den aktuelle historiske udvikling samt kendte kommende sager på nuværende tidspunkt.

Resultatet for 2025 forventes, med et forsigtigt skøn, at blive omkring 482 - 487 mio. kr. Byrådet bevilgede d. 7. april 2025 en tillægsbevilling på 20 mio. kr. til familieområdet. Med det nuværende estimat forventes et merforbrug på mellem 5 -10 mio. kr., som kan forklares ved, at der i foråret skete en stigning i antallet af anbringelser og deraf øgede udgifter. Det vurderes ikke muligt, at få bragt balance mellem budget og forbrug,

Sagsfremstilling

Skøn for årets resultat

Estimatet for årets resultat for familieområdet er stadig et forsigtigt foreløbigt skøn, som skal tages med forbehold, da det stadig er relativt tidligt på året.

Tabel 1: Forbrug, budget og skønnet regnskab for familieområdet (mio.kr.)

Status	Korrigeret budget 2024	Regnskab 2024	Korrigeret budget 2025	Skønnet regnskab 2025	Skønnet afvigelse
30.06.2025	456,9	459,1	480,3	485,0 - 490,0	5,0 - 10,0
31.08.2025	456,9	459,1	477,9	483,0 - 488,0	5,0 - 10,0

Byrådet bevilgede d. 7. april 2025 en tillægsbevilling på 20 mio. kr. i 2025, hvilket der på daværende tidspunkt var en forventning til, at denne ekstra bevilling ville kunne skabe økonomisk balance. Udviklingen har været, at antals- og udgiftsudviklingen har været større end først estimeret, hvilket betyder, at familieområdet forventes at få et merforbrug i 2025 på mellem 5 og 10 mio. kr. Skønnet kan dog blive påvirket af flere faktorer.

Budgettet er siden sidste afrapportering reduceret med 2,4 mio. kr. som skyldes nye pris- og lønsskøn, som Byrådet d. 26. august 2025 besluttede at fordele til de enkelte politikområder. Udgiftsniveauet forudsættes ændret med det samme beløb.

Det foreløbige skøn for 2025 tager afsæt i kendte disponering i 2025 samt erfaringsmæssige disponeringer på endnu ikke aktive sager.

Et særligt opmærksomhedspunkt er udviklingen på anbringelsesområdet, hvor der i foråret er konstateret en stigning. Der er foretaget en intern analyse af de bagvedliggende faktorer for at danne grundlag for en vurdering af, hvorvidt udviklingen fortsætter igennem 2025, med heraf yderligere stigende omkostninger. Analysen viser, at det ikke umiddelbart er muligt - på kort sigt - at nedbringe omkostningerne, hvorfor der forventes et merforbrug i 2025.

Kompetencer

Social & Arbejdsmarkedsudvalget

Indstilling

Direktøren for Borger & Arbejdsmarked indstiller, at Social & Arbejdsmarkedsudvalget orienteres om budgetstatus for familieområdet.

Beslutning

Orientering givet.

Deltog virtuelt: Rasmus Rasmussen

Afbud: Tommy Noer

Punkt 6: Information, orientering og forespørgsler - Åben

EMN-24/0000308

Bilag

Årshjul - 16. september - Social & Arbejdsmarkedsudvalget

Sagsfremstilling

- Rasmus Rasmussen ønsker at få oplyst niveauet for sagsbehandlerskifte på familieområdet inden for det seneste år. Hvor mange familier har oplevet sagsbehandlerskift, og hvor mange familier har ingen sagsbehandlerskift oplevet.
- Pia Damtoft orienterede om status på Skolebakken
- Årshjul
- Evaluering af mødet

Beslutning

Orientering givet.

Deltog virtuelt: Rasmus Rasmussen

Afbud: Tommy Noer

Punkt 7: Lukket: Information, orientering og forespørgsler - Lukket

EMN-24/0000311

Punkt 8: Lukket: Godkendelse af underskriftsblad